

NEWSLETTER PRAWNICZY FUNDACJI INTER VIVOS

nr 4/2025 (lipiec– sierpień)

O NUMERZE:

W najnowszym numerze Newslettera Prawniczego prezentujemy Państwu, najważniejsze naszym zdaniem, zmiany wprowadzane do porządku prawnego w okresie od lipca do sierpnia 2025 r.

O FUNDACJI:

Fundacja Inter Vivos z siedzibą w Warszawie jest organizacją pozarządową ukierunkowaną na udzielanie darmowej pomocy prawnej i prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Równocześnie prowadzimy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji działające w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j.: Dz.U.2024.1534). Informacja o lokalizacji prowadzonych przez nas punktów znajduje się pod adresem:

<https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

KONTAKT Z NAMI:

Tel. 575-747-146

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Listowny: ul. Ratuszowa 11
03-450 Warszawa

ZMIANY W PRAWIE CYWILNYM:

Akt prawny: ustawa dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz.U. 2025 poz. 769)

Wejście w życie: 13 lipca 2025 r.

Opis zmian: od 13 lipca 2025 znika konieczność zawierania umowy leasingu na piśmie pod rygorem nieważności. Ustawodawca zmienił brzmienie art. 709 Kodeksu cywilnego określającego formę zawarcia 2 tej umowy. Od 13 lipca 2025 roku wskazany przepis otrzymuje nowe brzmienie i umowa leasingu będzie wymagała jedynie zachowania formy dokumentowej. Jest to z pewnością rozwiązanie deregulacyjne i wyjście naprzeciw cyfryzacji ponieważ pozwoli zawrzeć umowę na odległość bez podpisu kwalifikowanego, a przed wszystkim bez wizyty u leasingodawcy.

Akt prawny: Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych

Wejście w życie: 1 lipca 2025 r.

Opis zmian: od 1 lipca 2025 r. podmioty niepubliczne, nieposiadające adresu do doręczeń elektronicznych, wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej do dnia 31 grudnia 2024 r., muszą posiadać skrzynkę do odbioru e-doręczeń i powinny odbierać korespondencję za pośrednictwem tej usługi, jeśli będą dokonywać zmian we wpisie do CEiDG od 30 czerwca 2025 roku. e-Doręczenia to elektroniczny odpowiednik listu poleconego za potwierdzeniem odbioru. Docelowo, na skrzynkę do e-doręczeń będzie przekazywana oficjalna korespondencja urzędowa. Aby założyć skrzynkę do e-doręczeń należy wejść na stronę e-Doręczenia – e-Doręczenia – Portal Gov.pl, za pośrednictwem której składamy wniosek o założenie takiej skrzynki. Wniosek należy wypełnić o dane, według żądań formularza, a następnie podpisać go

elektronicznie (profilem zaufanym, e-dowodem lub podpisem kwalifikowanym). Samo założenie skrzynki nie realizuje obowiązku, należy ją jeszcze aktywować.

ZMIANY W PRAWIE ŚWIADCZEŃ I ZASIŁKÓW

Akt prawny: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie wysokości zwiększenia wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2026 r. (Dz.U. 2025 poz. 1048)

Wejście w życie: 1 sierpnia 2025 r.

Opis zmian: powyższym rozporządzeniem Rada Ministrów ustaliła, iż w 2026 r. wysokość zwiększenia, o którym mowa w art. 89 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na poziomie 20 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Akt prawny: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie określenia miesiąca wypłaty kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów w 2025 r. (Dz.U. 2025 poz. 1049)

Wejście w życie: 1 sierpnia 2025 r.

Opis zmian: w 2025 r. kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów, tzw. 14. emerytura, zostanie wypłacone we wrześniu. Tak wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie określenia miesiąca wypłaty kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów w 2025 r. (Dz. U. poz. 1049).

Jeśli chodzi o warunki nabywania prawa do 14. emerytury oraz zasady jej wypłaty, to reguluje je ustawa o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów. Wynika z nich m.in., że dodatkowe świadczenie: przysługuje osobom, które w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty dodatkowego świadczenia mają prawo do jednego z szeregu świadczeń emerytalno-rentowych oraz świadczeń o takim charakterze, zwanych świadczeniem podstawowym, nie przysługuje osobom, którym prawo do świadczenia podstawowego zostało zawieszone na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty dodatkowego świadczenia.

Aby zatem nabyć prawo do 14. emerytury w 2025 r. wypłacanej we wrześniu 2025 r. trzeba będzie mieć ustalone i niezawieszone prawo do świadczenia podstawowego w dniu 31 sierpnia 2025 r. Przy czym, prawo do 14. emerytury lub jej wysokość podlegają ponownemu ustaleniu, jeżeli okaże się, że na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty 14. emerytury prawo do świadczenia podstawowego nie istniało, podlegało zawieszeniu, przysługiwała wypłata tego świadczenia lub uległa zmianie wysokość tego świadczenia.

Ustalone i niezawieszone prawo do świadczenia podstawowego w dniu 31 sierpnia 2025 r. to jednak nie jedyny warunek do nabycia prawa do 14. emerytury. Przysługuje ona uprawnionym w wysokości kwoty najniższej emerytury, a więc w 2025 r. w kwocie 1.878,91 zł, ale we wskazanej kwocie została ona przewidziana dla osób, których wysokość świadczenia podstawowego, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 2.900 zł.

Natomiast dla osób, których wysokość pobieranego świadczenia przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń przekracza kwotę 2.900 zł, 14. emerytura została przewidziana w wysokości pomniejszonej o kwotę różnicy między kwotą wysokości pobieranego świadczenia, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń a kwotą 2.900 zł. W przypadku jednak, gdy kwota 14. emerytury ustalona na tzw. zasadzie złotówka za złotówkę okaże się niższa niż 50 zł, dodatkowego świadczenia nie przyznaje się

Akt prawny: rozporządzenie z 21 lipca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. z 2025 r. poz. 969) oraz rozporządzenie z 21 lipca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 968).

Wejście w życie: 6 sierpnia 2025 r.

Opis zmian: Od 6 sierpnia kobiety, które doświadczyły straty ciąży, nie będą miały problemów z uzyskaniem prawa do świadczeń. Skrócony urlop macierzyński, zasiłek macierzyński oraz zasiłek pogrzebowy otrzymają na podstawie zaświadczenia o martwym urodzeniu, wystawionego przez lekarza lub położną. Dokument ten będzie wydawany niezależnie od czasu trwania ciąży i bez konieczności określania płci dziecka. Dotychczas uzyskanie prawa do urlopu i zasiłku macierzyńskiego po poronieniu wymagało przedstawienia aktu urodzenia dziecka z adnotacją o martwym urodzeniu. Aby go uzyskać, konieczne było ustalenie płci dziecka, co często wiązało się z kosztownymi badaniami genetycznymi.

Tę barierę eliminuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lipca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. z 2025 r. poz. 969). Nowe regulacje upraszczają procedurę uzyskania prawa do urlopu macierzyńskiego w sytuacji martwego urodzenia – bez względu na czas trwania ciąży.

Zgodnie z rozporządzeniem, w przypadku gdy nie został sporządzony akt urodzenia, wystarczające będzie dostarczenie zaświadczenia wystawionego przez lekarza specjalistę w dziedzinie położnictwa i ginekologii (lub lekarza w trakcie specjalizacji w tej dziedzinie) albo położną. Zaświadczenie to powinno potwierdzać martwe urodzenie dziecka, niezależnie od czasu trwania ciąży, i być wydane na podstawie dokumentacji medycznej. Alternatywnie można przedłożyć kopie dokumentacji medycznej potwierdzone za zgodność z oryginałem przez ubezpieczoną osobę, pracodawcę lub ZUS.

Ta zmiana oznacza, że matkom będzie przysługiwało 8 tygodni urlopu macierzyńskiego (a co za tym idzie – zasiłku macierzyńskiego) również w przypadku poronienia, bez potrzeby ustalania płci dziecka.

Nowe przepisy znajdą zastosowanie do zdarzeń, które nastąpiły od dnia wejścia w życie rozporządzenia, tj. od 6 sierpnia 2025 r. Podobnie jest w przypadku zasiłku pogrzebowego. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lipca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 968) umożliwia w sytuacji utraconej ciąży skorzystanie ze świadczenia bez konieczności dokumentowania płci.

Według nowych przepisów zasiłek pogrzebowy jest możliwy do uzyskania na podstawie karty zgonu lub zaświadczenia lekarza bądź położnej. Oznacza to, że w dalszym ciągu będzie możliwe skorzystanie z zasiłku pogrzebowego na podstawie aktu urodzenia z adnotacją o martwym urodzeniu, lecz jego brak nie będzie już stanowić bariery w uzyskaniu prawa do świadczenia.